

היבטים לשוניים בפרשת ויקהל פקודי סט

ב תַעֲשֶׂה: העמדה קלה בת"ו תדגיש את הצירי שלא יישמע כמו פתח יש לשים לב לשינויים קלים בהשוואה לפסוקים מקבילים בפרשת תרומה (כמו תוספת וי"ו החיבור).
ה יִבְיָאֶה: קריאת הה"א בקמץ
ז מְאָדְמִים: האל"ף בקמץ קטן
ברשימת כלי המשכן יש לשים לב להפרדת בין תיבות המסתיימות ומתחילות בוא"ו, כגון אֶת-עַמְדָיו וְאֶת-אֲדָנָיו.
התיבה 'את' תנוקד בצירי אם היא באה בטעם גם משרת, ובסגול רק במילים מוקפות. כלומר כש"את" מוקפת למילה שאחריה.
כ וַיֵּצֵאוּ: הטעמה משנית על ידי מרכא ביו"ד
לה יד תְרוֹמַת כֶּסֶף: טעם נסוג אחור לרי"ש
לה לב וְלַחֲשֹׁב מַחְשָׁבָת: החי"ת הראשונה בשווא נח והשנייה בחטף פתח
לה כה חֲכַמַת-לֵב: החי"ת בפתח ולא בקמץ קטן כי הוא שם התואר ולא שם העצם. בפסוק לה חֲכַמַת-לֵב החי"ת בקמץ קטן והמחליף ביניהם משנה משמעות.
לה לא וַיִּמְלֵא אֹתוֹ: להיזהר מהפסוק המקביל בכי-תשא (לא ג): וַאֲמַלֵּא.
לה לה חֲכַמַת-לֵב: חי"ת בקמץ חטוף ולא בפתח.
לו ב לְקַרְבָּה: הקו"ף בקמץ קטן והרי"ש בשווא נח על אף שהבי"ת אחריה רפה
לו ד אִישׁ-אִישׁ מְמַלְאכָתוֹ: במקף מרכא טפחא, לא במרכא תביר טיפחא כפי שמופיע בחלק מהדפוסים
לו ו אֶל-יַעֲשׂוּ-עוֹד: העמדה קלה ביו"ד מפני הגעיה שם
לו ח שֵׁשׁ מְשֻׁזָּר: בשתי המילים חמש אותיות שיניות, צריך להיזהר שהזי"ן לא תיבלע.
פס' ט-טז: כאשר המילה 'אחת' מוטעמת באחד המפסיקים העיקריים, סו"פ, אתנח, זקף או סגול => אַחַת, בשאר המקרים => אַחַת חוץ מפס' טז מְדָה אַחַת
לו יא לְלֹאֵת: געיה תחת הלמ"ד הראשונה והלמ"ד אחריה בשווא נע
לו יד לְאֵהָל: הלמ"ד בשווא נע ולא בקמץ
לו כז וְלִרְכָתִי: געיה תחת הוא"ו והלמ"ד בשווא נח¹. לשים לב כאן הכ"ף דגושה. בפסוק הבא היא רפויה.
לו כח לְמַקְצָעַת: הצד"י בשווא נח. בִּירְכָתִים: כאן הכ"ף רפויה. עם זאת הרי"ש בשווא נח.
לו לד אֶת-הַבְּרִיחַ: הבי"ת בשווא, לא בקמץ (כפי ששגור בפי רבים)².
לז ג וַיֵּצֵק לוֹ: אין הטעם מונח נסוג אחור ליו"ד והצד"י רפויה.
לז ט סְכָכִים: הכ"ף הראשונה בשווא נע ולא בחטף כפי שמופיע בחלק מהספרים
לז טז הַקְּשׁוֹת: שי"ן שמאלית
לח א וְחַמֵּשׁ-אַמּוֹת: העמדה קלה בחי"ת מפני הגעיה שם
לח ד כְּרַכְבּוֹ: הבי"ת אינה רפה אלא מודגשת בדגש חזק!
לח ה בְּאַרְבַּע הַקְּצוֹת: יש להקפיד על הפרדת התיבות שלא יישמע לשון זכר 'בארבעה'
לח ח בְּמִרְאֵת הַצְּבָאֵת: הבי"ת בשווא והמ"ם אחריה רפויה³

¹ הובהר כבר שיש געיות הבאות בהברה סגורה.

² לא להחליף עם לְיָחַז נַחֵשׁ בְּרִחַ (ישע"ו כז א)!!

³ הקורא בפתח ודגש עלול להחליף משמעות (המראות של הנשים הצובאות, ולא שהמראות עצמן צובאות!).

לח כ וְכַל-הִיתָדָת: היר"ד בשווא נח. וְלִחְצֹר: העמדה קלה בלמ"ד להבחין בין מיודע (מנוקד בסגול) לבין לא מיודע (מנוקד בשווא)⁴

לח כא אֱלֹה פְּקוּדֵי: אף על פי ששם הפרשה: פקודי, יש לזכור שכאן הפ"א רפויה. עֲבֹדַת הַלְוִיִּם: אין געיא בה"א. גם אם בחלק מהחומשים מוסיפים געיא, השוא בלמ"ד נח לט ד עֲשׂוּ-לוֹ: העמדה קלה בעי"ן מפני הגעיה שם לט י טוֹרֵי אֲבָן: טעם נסוג אחור לטי"ת. פְּטָדָה: הטי"ת בשווא נח והדל"ת רפויה⁵. לט יא וַיְהִלֵּם: היר"ד בקמץ⁶. לט יג וַיִּשְׁפָּה: היר"ד בקמף רחב הפ"א בצירי לא בסגול.

ככלל, יש להיזהר בכל אותם מקומות בהם המקראות דומים זה לזה בין תרומה-תצווה לבין ויקהל-פקודי. אחד מהם הוא: לט טו שְׂרֵשֶׁת: שְׂרֵשֶׁת גְּבֻלַת אצלנו, לעומת שְׂרֵשֶׁת גְּבֻלַת שבפרשת תצווה

לט ל אֶת-צִיץ גִּזְר־הַקֹּדֶשׁ: הנו"ן בצירי ולא בסגול
לט מג וַיִּבְרָךְ: במלעיל, אין כאן נסוג אחור אלא, כל 'ויברך' שבמקרא במלעיל⁷
מ ד וְהֶעֱלִיתָ: העמדה קלה בה"א מפני הגעיה ובמלרע
מ ט וְהָיָה קֹדֶשׁ: טעם נסוג אחור לה"א הראשונה
מ טו מִשְׁחָתָם: המ"ם בקמץ קטן
מ כט פֶּתַח מִשְׁכַּן אֱהֹל-מוֹעֵד: טעם טפחא בתיבת פֶּתַח
מ ל לְרַחֲצָה: הרי"ש בקמץ קטן והחי"ת כמובן בשוא נח.
מ לב וַיִּבְקָרְבָתֶם: ב"ת ראשונה בשווא נח והקו"ף בקמץ קטן. יִרְחָצוּ: הטעם בחי"ת ומנוקד קמץ.
מ לו וַיִּבְהַעֲלוֹת: הבי"ת בשווא נח ויש להעמיד קלות את קריאת הה"א, יש לקרא: וַיִּבְהַעֲלוֹת

מפטיר שבת החודש שמות יב:

יב ג בַּעֲשָׂר: העמדה קלה בב"ת להדגשת הסגול המורה על מיודע. וַיִּקְחוּ: וא"ו החיבור בשווא נע, לשון עתיד
יב ז וַנִּתְּנוּ: מרכא בנו"ן כטעם משנה. הַבְּתָיִם: דגש חזק בת"ו (אחד מן היוצאים מן הכלל), יש להטעים מעט את הבי"ת בגלל המונח על אף האי נוחות שבדבר.
יב יא וַיִּכְכְּהָ: הטעם בכ"ף הראשונה מלעיל. כדי למנוע טעות סומנה זרקא בכמה חומשים גם בכ"ף.
יב יד תִּחְגְּהוּ: החי"ת בקמץ חטוף (קטן).
יב טו מִיִּשְׂרָאֵל: היר"ד בחירק ודגש חזק, אין לקרוא מיא ישראל
יב טז לֹא-יַעֲשֶׂה ... יֵאָכֵל: היר"ד בצירי וגעיה אחריו המורה על העמדה שלא יישמע 'יעשה' וישנה משמעות.

הפסרת החודש, יחזקאל מה:

יז וַהֲנִסְךָ נו"ן בצירי. וַיִּבְחַדְשִׁים: העמדה קלה בב"ת להבחין בין מיודע בסגול ללא מיודע בשווא וכן הוא בהמשך מו ג כא שְׂבָעוֹת: השי"ן בשווא ולא בקמץ

⁴ לו הייתה הלמ"ד בשוא הו"ו לפני היתה בקיבוץ: וְ

⁵ אין להניע את השווא על מנת להקל על ההגייה.

⁶ ברוב הספרים הה"א בחטף פתח, בתורה קדומה, על פי כן התיגאן, בחטף קמץ. אבל נוסחאותינו המסתמכות על כתר ארם צובא – עיקר: וַיְהִלֵּם:

⁷ גם בצורת הפסק מוחלטת בזקף גדול הוא מלעיל והרי"ש בסגול: וַיִּבְרָךְ כן הוא בחנוכת הבית ע"י שלמה מלכים א ח יד/נה

⁸ לפי תורה קדומה צריך להיות 'ובדרכם יצאו' על פי כתבי יד תימניים.

מו ח וּבְבוֹא: בִּלְתִּי רֵאשׁוֹנָה בְּשׁוּוֹא נַח עַל אֶף הַקּוֹשִׁי וְכֵן הוּא בַּפֶּס' ט

מו ט נִכְחָו: הַכִּי בְשׁוּוֹא נַח עַל אֶף הַקּוֹשִׁי

מו י וּבְצִיָּאָתָם יֵצְאוּ: בְּכָל הַדְּפוּסִים וְכַתְּבֵי הַיָּד הַלֹּא-תִימְנִיִּים הַיְדוּעִים הַגִּירְסָא וּבְצִיָּאָתָם, וּבְכָל־לָם כְּתָר אַרְם צוּבָא⁸.

מו יב וּפְתַח לוֹ: טַעַם נְסוּג אַחוּר לַפ"א

מו יז וְהִיָּתָה לוֹ: טַעַם נְסוּג אַחוּר לַה"א, עִם זֹאת הַשּׁוֹא בִּי"ד נַע, וְדָגֵשׁ חִזַּק בְּלִמ"ד מְדִינָא אֶתִי מְרַחֵיק. וְשֶׁבֶת: הַבִּלְתִּי רַפָּה, פּוֹעֵל לְשַׁבּוֹת בְּלִשׁוֹן עֵבֶר

ראשון של ויקרא:

יָא וְאִם-מִן-הַצֵּאֵן: יֵשׁ לְהַקְפִּיד עַל הַפְּרֻדַּת הַתִּיבוֹת